

Esiopetuksen järjestämisen ja oppilaaksioton periaatteet

1. Lainsäädännöllisiä lähtökohtia ja toiminnan järjestämisen periaatteita

Kunta on velvollinen järjestämään alueellaan asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta (perusopetuslaki 4 §). Lisäksi kunta on velvollinen järjestämään oppivelvollisuuden alkamisvuonna esiopetusta pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleville lapsille ja niille lapsille, jotka aloittavat perusopetuksen vuotta säädettyä myöhemmin.

1.1 Esiopetukseen osallistuminen

Esiopetus on velvoittavaa. Tämä merkitsee sitä, että oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuotena lapsen huoltajan on huolehdittava siitä, että lapsi osallistuu esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan.

Esiopetuksen velvoittavuuteen liittyvän läsnäolon osalta noudatetaan seuraavia linjauksia:

- alle viikon poissaolosta esiopetuksesta riittää ilmoitus esiopetusyksikköön
- yli viikon poissaoloon on pyydettävä lupa esiopetuksen esimieheltä (Wilma/sähköposti)
- esiopetuksen tavoitteiden toteutumisesta keskustellaan poissaolojen yhteydessä (esiopettaja ja huoltaja)
- ilta-, viikonloppu- ja vuorohoidon osalta tulee huolehtia esiopetuksen tavoitteiden saavuttamisesta

Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevan lapsen on osallistuttava esiopetukseen oppivelvollisuuden alkamisvuonna. Lisäksi pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevalla lapsella on oikeus saada esiopetusta sinä vuonna, jona lapsi täyttää viisi vuotta. Sellaisella lapsella, joka aloittaa perusopetuksen vuotta säädettyä myöhemmin, on oikeus saada esiopetusta myös oppivelvollisuuden alkamisvuonna.

1.2 Lyhyet ja turvalliset matkat

Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden koulumatkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä.

Perusopetuslain 32 §:n mukaan, jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitettuun varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen. Kontiolahden kunta järjestää kuljetuksen esiopetukseen, kun esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa kunnan hänelle osoittamaan ensisijaiseen esiopetuspaikkaan on yli kolme kilometriä. ([Esi- ja perusopetuksen kuljetussääntö](#))

Esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja terveys huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi tai rasittavaksi asiantuntijalausunnon (esim. terveydenhoitaja tai lääkäri) perusteella tai liian vaaralliseksi valtakunnallista Koululiitu-ohjelmaa käyttäen. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus.

Jos oppilas otetaan muuhun kuin perusopetuslain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään varhaiskasvatukseen, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan välillä.

1.3 Mahdollisuus varhaiskasvatukseen osallistumiseen

Esiopetusta järjestettäessä otetaan huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää varhaiskasvatuspalveluja ja vastaavasti varhaiskasvatusta järjestettäessä, että varhaiskasvatuksessa olevilla on mahdollisuus osallistua esiopetukseen. Kontiolahdella esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus järjestetään pääsääntöisesti esiopetusyksikössä, vain poikkeustapauksissa ja painavista syistä yksityisessä varhaiskasvatuksessa. Lähtökohtana on tarjota lapselle ehjä päivä samassa yksikössä ja samojen aikuisten kanssa. Täydentävään varhaiskasvatukseen on mahdollisuus kaikissa kunnan esiopetusyksiköissä, myös koulujen yhteydessä olevissa ryhmissä.

1.4 Esiopetuspaikan osoittaminen

Kunta osoittaa opetusta saavalle edellä mainittujen periaatteiden mukaisen lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa oppilaalle annetaan opetusta. Esiopetusta saavalle oppilaalle voidaan opetuksen järjestämispaikaksi osoittaa myös vastaavat edellytykset täyttävä varhaiskasvatuspaikka tai muu soveltuva esiopetuksen järjestämispaikka. Kunta voi perustellusta opetuksen järjestämiseen liittyvästä syystä vaihtaa opetuksen järjestämispaikkaa. (Perusopetuslaki 6 §).

2. Esiopetukseen hakeminen

Perusopetusasetuksen 23 a §:n mukaan esiopetukseen tulee hakea ennen opetuksen alkamista opetuksen järjestäjän ilmoittamalla tavalla. Opetuksen järjestäjän tulee etukäteen ilmoittaa esiopetuksen järjestämisaikoista, opetuksen aloitus- ja päättymisajankohdasta sekä siitä, miten sen järjestämään tai hankkimaan esiopetukseen haetaan. Kontiolahden kunta tiedottaa esiopetuspaikoista, ajankohdista ja esiopetukseen hakemisen käytännöistä kunnan nettisivuilla sekä Daisyn kautta suoraan varhaiskasvatuspalveluissa olevien esiopetusikään tulevien lasten huoltajia.

Esiopetukseen voi hakea oppilaaksi myös muuhun kuin kunnan perusopetuslain 6 §:n 2 momentin mukaan osoittamaan esiopetuksen järjestämipaikkaan (toissijainen esiopetuspaikka). Näitä oppilaita otettaessa on sovellettava yhdenvertaisia valintaperusteita. Kunta voi kuitenkin päättää, että sen itse järjestämään tai hankkimaan esiopetukseen otetaan ensisijaisesti kunnassa asuvia lapsia. Kontiolahden kunnan järjestämään esiopetukseen otetaan ensisijaisesti Kontiolahdessa asuvia lapsia.

Lapsen asuinpaikan tai huoltajan työ- tai opiskelutilanteen muuttuessa taikka muusta erityisestä syystä esiopetukseen voi hakea opetuksen järjestäjän edellyttämää ajankohtaa myöhemmin. Näissä tilanteissa lapselle osoitetaan esiopetuspaikka mahdollisimman pian sen jälkeen, kun hakemus on tehty.

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan päätös pidennetystä oppivelvollisuudesta tehdään pääsääntöisesti ennen oppivelvollisuuden alkamista. Lapsella on oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna oikeus saada esiopetusta. Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevalla lapsella tämä oikeus alkaa sen vuoden syyslukukauden alussa, jolloin lapsi täyttää viisi vuotta. Päätös oppivelvollisuuden pidentämisestä tarvitaan ennen esiopetuksen alkua, jotta oikeus siihen voi toteutua.

3. Esiopetuspäätökset

Kontiolahden kunnan hallintosäännön mukaan esiopetukseen oppilaaksiotosta päättää kustakin esiopetusyksiköstä vastaava varhaiskasvatuksen esimies. Päätös esiopetuspaikasta on luettavissa eDaisy-palvelussa esiopetuksen alkua edeltävän toukokuun loppuun mennessä.

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen aluehallintoviranomaiselle. Ohje tähän löytyy esiopetuspäätöksestä.

4. Oppilaaksiotto

Perusopetuslain 6 §:n mukaisesti esiopetus pyritään järjestämään siten, että oppilaan matkat ovat mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Tärkein tekijä lapsen esiopetuspaikan määräytymisessä on ilmoittautumisajankohtana voimassa oleva väestörekisteriin merkitty lapsen asuinosoite. Kontiolahti on jaettu seitsemään perusopetuksen alaluokkien oppilaaksiottoalueeseen (liitteenä) ja esioppilaiden esiopetuspaikat pyritään järjestämään oppilaan oletettu tuleva lähikoulu huomioon ottaen. Jos esiopetuspaikka ei järjesty omalta lähikoulualueelta, kunta osoittaa muun soveltuvan esiopetuspaikan toiselta alueelta.

Lapselle osoitettu esiopetuspaikka ei määritä esioppilaan tulevaa koulupaikkaa perusopetukseen oppilaaksiottovaiheessa.

4.1 Ensisijainen esiopetuspaikka

- Mikäli lapsen oletetun tulevan koulun yhteydessä järjestetään esiopetusta, esiopetuspaikka osoitetaan ensisijaisesti sieltä tai tulevan koulun kanssa yhteistyötä tekevän päiväkodin esiopetusryhmästä.
- Jos koulun yhteydessä oleva ryhmä tulee täyteen, esiopetuspaikka voidaan osoittaa esiopetusta järjestävästä päiväkodista, jossa lapsi on jo ollut varhaiskasvatuksessa.
- Ilta-, viikonloppu- tai vuorohoitoa tarvitsevalle lapselle osoitetaan esiopetuspaikka yksiköstä, jossa on mahdollisuus osallistua tarpeita vastaavaan täydentävään varhaiskasvatukseen.
- Jos lapsen terveydentilan tai tuen tarpeiden vuoksi lähikoulualueen esiopetuspaikoissa ei pystytä vastaamaan lapsen tarpeisiin, lapselle osoitettava esiopetuspaikka voi olla muu kuin lähikoulualueella oleva yksikkö. Tuen tarpeiden perusteella esiopetuspaikan osoittaminen valmistellaan moniammatillisessa yhteistyössä asiantuntijalausuntoihin perustuen yhteistyössä huoltajan kanssa.
- Mikäli lapsi muuttaa kesken esiopetuksen toimintavuoden, esiopetuspaikka myönnetään mahdollisuuksien mukaan uudelta alueelta. Lapsella on kuitenkin huoltajien niin halutessa mahdollisuus jatkaa esiopetusvuosi loppuun entisessä yksikössä. Tässä tapauksessa huoltajat huolehtivat itse lapsen kuljettamisesta.

4.2 Toissijainen esiopetuspaikka

Esiopetukseen voi hakea perustellusta syystä oppilaaksi myös muuhun kuin kunnan perusopetuslain 6 §:n 2 momentin mukaan osoittamaan esiopetuksen järjestämispaikkaan. Hakeminen toissijaiseen esiopetuspaikkaan tapahtuu kirjaamalla toive toissijaisesta paikasta perusteluineen esiopetushakemukseen. Toissijaiseen esiopetuspaikkaan voi hakea myös esiopetuspäätöksen saamisen jälkeen laittamalla kahden viikon kuluessa esiopetuksen esimiehelle toiveen perusteluineen sähköpostilla.

Jos esiopetuspaikkaan jää tilaa niiden lasten jälkeen, joille kunta on paikan esiopetuksen järjestämispaikaksi osoittanut, noudatetaan oppilaita otettaessa seuraavia yhdenvertaisia valintaperusteita seuraavassa tärkeysjärjestyksessä:

1. Ensisijaisesti oppilaiksi otetaan kunnassa asuvat oppilaat.
2. Oppilaan terveydentilaan liittyvät perusteet. Oppilaan terveydentilaan liittyen voidaan tarvittaessa pyytää terveydenhoitajan/lääkärin todistus.
3. Oppilaat, joilla on samassa osoitteessa asuva sisarus haetussa koulussa/päiväkodissa. (Ei sovelleta tilanteissa, joissa sisarus on sijoitettu yksikköön tuen tarpeen vuoksi tai sisarus on hakemuksesta toissijaisessa koulussa.)
4. Oppilaan kaverisuhteiden perusteella
5. Muut mahdolliset perusteet

Jos oppilas otetaan muuhun kuin perusopetuslain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytyksenä on, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Lapselle myönnetty toissijainen esiopetuspaikka ei vaikuta lapselle osoitettavaan lähikoulupaikkaan perusopetukseen oppilaaksiottovaiheessa.

LIITE

Koulujen oppilaaksiottoalueet 1.3.2024 alkaen

Koulun nimi	Oppilaaksiottoalue
Perusopetus 1.–6. lk:	
AHOKKALA	Paihola, Valkealampi, Suontaus (80850 Paihola -osoitteet), Kantelemäentie, Pöllönsuontie
JAKOKOSKI	Lieksantien varsi, Kantelesärkantie, Kalliovaara, Ohonvaara, Uilontie 1–30, Pyytilammentie, Romontie, Tasanen, Suontauksentie (81220 Jakokoski -osoitteet)
KONTIOLAHTI	Pyytivaara, Romo, Heinävaara, Kirkonkylä, Sataman alue, Uilontie 30–, Höytiäisen Rantatien eteläinen osa Kirnukalliontielle saakka
KONTIONIEMI	Kontioniemi, Asemankylä, Uuro, Lepola
KULHO	Kuurna-Kulhontie, Kerolantie, Särkivaarantie, Iiksenniitty
KYLMÄOJA	Hirviranta, Tervaurontie, Tuppihaantie, Nipputie, Niputtajantie, Käämitie
LEHMO	Lehmola, Lehmo, Lamminranta, Suoranta, Jokirannantie, Susisalontie, Kankaantie
ONTTOLA	Pilkko: Kyyrönsuontie, Longantie, Säteläntie, Marjosärkantie Kunnasniemi, Puntarikoski, Onttola
SELKIE	Selkientie, Jukajoentie, Elovaara, Havukkavaara, Mönni, Pilkkasuo, Saavansalo
VARPARANTA	Varparannantie, Katajavaara, Venejoki, Pankavaara, Hari-vaara, Komakka, Rantakyläntie, Puso, Heraniemi, Romppala, Höytiäisen Rantatien pohjoinen osa Kirnukalliontielle saakka